

# TEMEL SANAT VE TASARIM EĞİTİMİ

Ünite 4:  
Görsel Tasarımda Eskiz  
Uygulamaları ve  
Üretim Teknikleri



# 2 BOYUTLU YÜZEYLER VE ÖLÇÜLER

- Kâğıt Çeşitleri ve Ölçüler
- Diğer Yüzeyler (Karton, Fotoblok, Kontraplak)
- Dijital Arayüz Ölçüleri (Sosyal Medya, Web vb. Ekran Boyutları ve Ölçü Birimleri)



## 2 BOYUTLU YÜZEYLER VE ÖLÇÜLER

Yüzeyler iki boyutlu olarak maddesel anlamda kâğıt, karton, kontrplak vb. olabildiği gibi bilgisayar ortamında dijital olarak da tercih edilir. Dijital programlar içinde yapılacak işin türüne göre dijital arayüz içinde istenen ölçülerle kompozisyonlar tasarlanır ve bu kompozisyonlar farklı baskı malzemeleriyle gerçek ortamlara taşınabilir.

*“Boş bir tuval düşünün. Sanatçı, üzerinde düşüncelerini şekillendirmediği sürece bu tuval, boş bir yüzeyden öte herhangi bir anlam taşımaz. İki boyutlu boş bir yüzey. Ekran için de aynı şey geçerlidir. Video sanatçısının üzerinde görüntü boyutunu oluşturduğu ekran, düşünce ve yaşantılarının görsel olarak şekillendiği, boş bir yüzeydir”*

Sanatçılar yüzey malzemesi her ne olursa olsun boş olan yüzeyin boyut ve ölçülerini yapmak istediği kompozisyona göre seçer. Doğrudan çizimlerin yapımında olduğu gibi baskı için de iki boyutlu yüzey olarak en sık kullanılan malzemelerden biri kâğıttır.





# KÂĞIT ÇEŞİTLERİ VE ÖLÇÜLER

Sanat ve tasarım bağlamında kullanılan kâğıt ölçüleri yapılacak işin türüne ve tasarımın kompozisyon şekline göre belirlenebilir. Sanatsal çalışmaların yapılabildiği 35x25 cm, 35x50 cm, 50x70 cm ve 70x100 cm gibi boyutlarındaki kâğıtlara kolaylıkla erişilebilir.

Ambrose ve Harris (2010) geleneksel kâğıt ölçülerinin çoğunlukla İngiliz kökenli olduğunu ve kâğıtların kaç kez katlanabildikleriyle tanımlandıklarını belirtir.

ISO kâğıt ebatları ise Avrupa'da kullanılan standart kâğıt ebatlarıdır. Bu kâğıtlarda en-boy oranı 2'nin kare köküne denk gelmektedir. A0 boyutunda kâğıt, 1 metre kare alanı kaplamaktadır.

A2  
594x420 mm

A4  
297x210 mm

A3  
420x297 mm

A6  
148x105 mm

A5  
210x148 mm

A7  
10x74 mm

# *KAĞIT EBATLARI*

Bobin ya da tabaka hâlinde piyasada yer alan kâğıtlarda bobin boyutları standart iken tabaka boyutları değişebilir. Bobinler gazete ve dergilerin basımına uygun olacak standartlarda üretilir. Tabakalar ise 500 tabakalık ambalaj olan toplar ya da 250 tabakalık ambalaj olan paketlerle basılır. Türkiye’de kullanılan baskı kâğıdı boyutları şu şekildedir (Becer, 2008):

1. hamur kâğıtlar: 57x82 cm, 68x100 cm, 70x100 cm
  2. hamur kâğıtlar: 57x82 cm, 68x100 cm
  3. hamur kâğıtlar: 57x82 cm, 68x100 cm
- Kuşe kâğıtları : 57x82 cm, 70x100 cm  
Bristol ve kromolüks kartonlar: 70x100 cm  
Pelür kâğıtlar: 59x92 cm  
Çıkartma kâğıtları: 50x70 cm



# *HAMUR KAĞITLAR*

1. **hamur kâğıt**, paçavra ve selüloz hamuru ya da saf selülozdan üretilen beyaz renkli kâğıtlardır.
2. **hamur kâğıt**; selüloz ve ağaç hamurunun karışımından üretilen 1. kâğıda göre daha krem olan kâğıt türleridir.
3. **hamur** ise tamamen ağaç hamurundan üretilir (Becer, 2008).

Kâğıt türü olarak hamur kâğıtlar kullanıldığı gibi kuşe kâğıtlar da kullanılmaktadır.

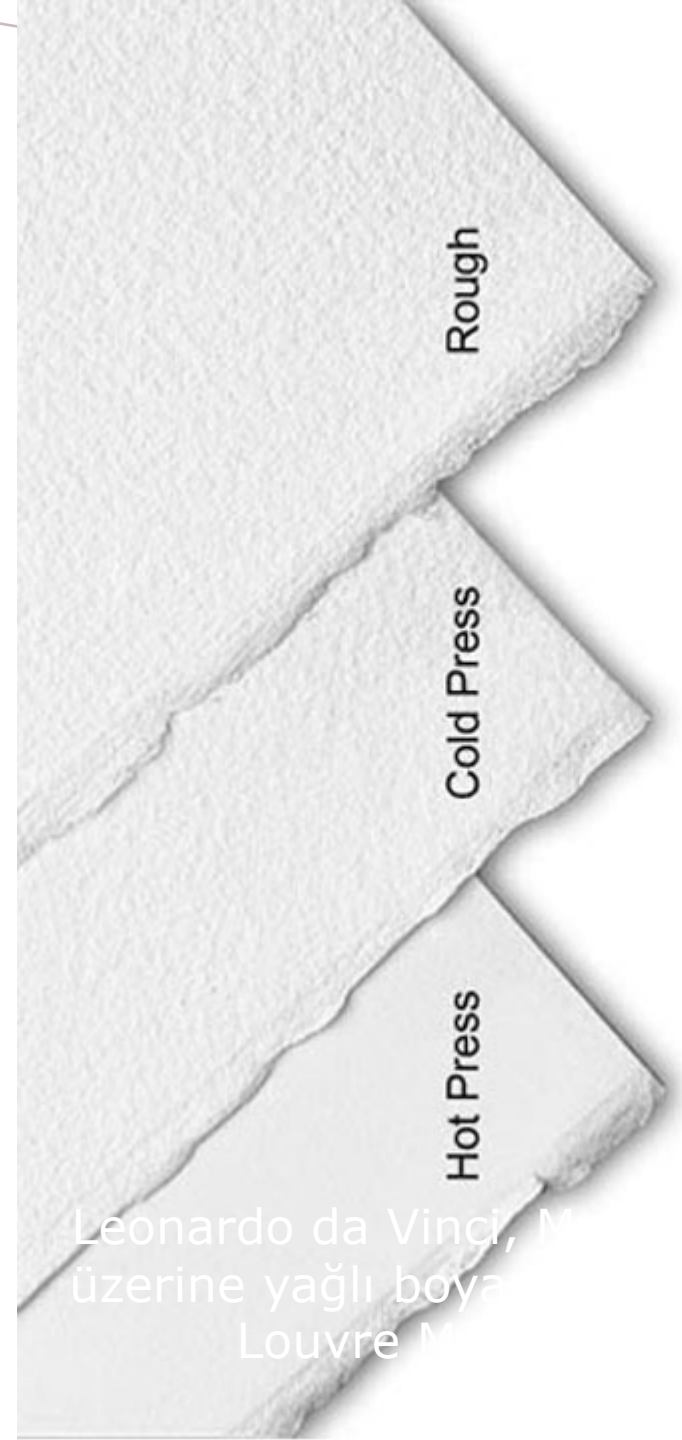
**"Kuşe kâğıtlar**; mat kuşe ve parlak kuşe olarak ikiye ayrılır. Kuşe kâğıtlar daha çok broşür, dergi, katalog gibi çalışmaların baskısında kullanılır.



## *PRESS KAĞITLAR*

**Sıcak-pres kâğıdı:** "Sert, kaygan yüzeyi olan bir kâğıttır. Sıcak press kâğıtlarının bazı örnekleri tabaka şeklinde üretilen bristol kartonu, çizim kartonu, kaligrafi kâğıtlarıdır.

**Soğuk-pres kâğıdı:** "Az miktarda dokuludur ve yüzeyinde hafif pütürcükler vardır. Bu kâğıt hem kuru hem ıslak tüm resim araçlarıyla uyumludur



Leonardo da Vinci, Mona Lisa  
üzerine yağlı boya  
Louvre Müzesi



## DİĞER YÜZEYLER (KARTON, FOTOBLOK, KONTRAPLAK)

Hamur kâğıt ve kuşe kâğıt dışında ambalaj kâğıtları, kartonlar, mukavalar, kabartma yapılmış özel dokulu kâğıtlar gibi özel kâğıtlar da üretilir.

**Kartonlar** piyasada bulunan ve sıklıkla uygulama ve tasarımlarda kullanılmakta olan Bristol, Şöhler ve Fon kartonu isimleriyle bilinir.

**Bristol;** İngiltere'nin Bristol kentinde üretilen tasarımcıların sıklıkla kullandığı bir yüzeyi parlak bir yüzeyi mat olan baskı sürecinde boyayı iyi tutan ve görüntüyü canlı kılan bir karton türüdür. Çoğunlukla 140 ile 350 arasındaki yüksek gramaja sahip olan kâğıtlar özgün baskı çalışmalarında tercih edilir

**Şöhler karton;** gramajları 180 ile 300 arasında değişen, suya ve darbeye dayanıklı her türlü kalem ve boyayla çalışılabilecek, matbaa baskıdan ziyade tasarımların özgün çizimlerinde kullanılan kaliteli bir karton çeşididir.

**Fon kartonu;** renkli kartonlardır. Renkli yüzey kullanımında ve üç boyutlu tasarım çalışmalarında sıklıkla tercih edilen bir malzemedir. Mukavalar; kâğıttan ve kartondan daha ağır ve kalın olan bu malzeme daha çok ambalaj sanayi ve kitap ciltlerinde kullanılır (Tepecik, 2002).

**Fotoblok** kartondan daha kalın bir malzemedir. Farklı renk (gri, siyah, beyaz, kraft gibi) ve kalınlıklarda temin etmek mümkündür. Kartondan farklı olarak iki yüzeyi de parlak iki karton katman şeklindedir. Aradaki malzeme ise sert olmasına rağmen hafiftir. Şövale gibi bir yardımcı malzemeyle kullanılabildiği gibi mimari maket çalışmalarında da sıklıkla tercih edilir. Buna ek olarak baskı reklam için yoğun bir şekilde kullanılır



# DİJİTAL ARA YÜZ ÖLÇÜLERİ

Tasarımlarda yeni bir dijital arayüz oluştururken başlangıç ekranında tercih ettiğimiz hazır ölçüler (baskı, web, vb.) seçilebildiği gibi özel boyutlar da belirlenebilir. Artboard (yüzey alanı) ya da grafik çizim alanı olarak adlandırılan dijital çalışma sayfaları çalışma amacına göre seçilebilir ve boyutlar tasarım amacına göre ayarlanabilir. “Illustrator yüzey alanı, vektörel grafiği temsil eden temel alan olduğu için tasarlanan bir grafiğin, ebatları, çözünürlüğü, kenar boşlukları, sayfa sıralaması gibi temel bilgileri içerir.

Illustrator’de oluşturulan belge için çalışma esnasında genişlik ve yükseklik gibi ebatlarında değişiklik yapılabilir. Çoklu yüzey alanlarıyla çalışma imkânı veren bu programda tek bir dosyada farklı ebatları içeren en fazla yüz adet yüzey alanı oluşturulabilir

Yüzey alanlarında piksel, inch, cm, mm, punto, pika gibi ölçü birimleri belirlenerek tasarımlar gerçekleştirilebilir.

*“Grafik çizim alanı, arabirimde sanal çizgilerle sınırlandırılmıştır” Dijital ortamda yapılmış grafik çalışmanın baskıda tüm bölümlerinin alınabilmesi için belirlenmiş yüzey alanı içinde çalışılmalıdır.*



# *TEŞEKKÜRLER*

ERCAN KURU

[ercankuru@ercankuru.com.tr](mailto:ercankuru@ercankuru.com.tr)

[www.ercankuru.com.tr](http://www.ercankuru.com.tr)

0.531.612 0579

Instagram @gorselakademi\_